

**TBMM BAŞKANI HUSAMETTİN CİNDORUK'UN
SAYIŞTAY'IN 130'UNCU KURULUŞ YILDÖNÜMÜ
DOLAYISIYLA YAPTIKLARI KONUŞMA**

Uzun ve köklü bir geçmişe sahip olan Sayıştay'ımızın 130'ncu kuruluş yıldönümünü en iyi dileklerimle kutluyorum.

1862 yılında Divanı Muhasebat adıyla kurulan Sayıştay, 1876 yılından itibaren Anayasamızda yerini alarak, sürekli bir gelişme göstermiş ve Cumhuriyet döneminde demokratik rejimin, yüksek mali denetim organı niteliğine kavuşmuştur.

Bilindiği gibi, demokrasilerde parlamentoların temel işlevlerinden biri de yürütme organını denetleme görevidir.

Bu görevin tam olarak yerine getirilmesi, demokrasinin işlev ve işlevliğini güçlendirir ve halkın parlamentoya, dolayısıyla demokratik rejime olan güvenini artırır, pekiştirir.

Denetim sadece siyasi anlamdaki uygulamaları değil, devletin genel yapısı içinde yer alan tüm kurum ve kuruluşların harcamalarını ve hesap muhakemelerini de kapsar.

İşte bu mali denetim işlevinin önemli bir bölümü Sayıştay tarafından yerine getirilir. Bütçenin, yasalara uygun olarak kullanılmasını, sarfedilmesini denetler. Bu denetimi, parlamento adına yapan Sayıştay'ın hizmetleri, doğrudan halk yararına gerçekleştirilen çok önemli ve değerli bir görev niteliğindedir. Bu anlamda Sayıştay, Devlet bütçesinin güvencesi konumundadır.

Anayasanın 160. maddesi, herhangi bir ayırım yapmadan, genel ve katma bütçeli dairelerin bütün gelir ve giderleri ile mallarını Sayıştay'ın denetimine bağlamıştır.

Ancak, 1050 sayılı Muhasebe-i Umumiye Kanunu'nun 127. maddesi uyarınca, Cumhurbaşkanlığı, TBMM ve Sayıştay harcamaları Sayıştay denetiminin dışında bırakılmıştır.

Bu üç Devlet organının mali denetimi, Millet Meclisi İçtüzüğüne göre Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonu'nun tetkiki çerçevesindedir.

Yasanın bu hükmü açıkça Anayasaya aykırılık taşımaktadır. Demokrasinin özü ve ruhuyla da bağdaşmaz. Denetim işlevinde adaletsizlik, eşitsizlik yaratır. Bunun düzeltilmesi lazımdır.

Cumhurbaşkanlığı, TBMM ve Sayıştay harcamalarının da, Anayasa'da belirtilen bütünlük içinde, Sayıştay'ın denetimine tabi olması gerektiğini bir kere daha vurgulamak isterim.

Aynı görüşün, son yıllarda artan sayılarda oluşturulan, bütçe ve dolaşısıyla denetim dışı bırakılan fonlar için de geçerlidir. Bu yönde oluşturulan fonlar, yürütmeye harcama rahatlığı vermekle beraber, kamu maliyesinin parlamenter kontrolünü ortadan kaldıracı bir sonuç yaratmaktadır.

Bu durum Devlet bütçesinin bütünlük ve genellik ilkelerine aykırıdır. Demokratik ilkelerle bağdaşmamaktadır. Denetim işlevini zayıflatmaktadır.

Bu nedenle, hangi nedenle olursa olsun, yürütme tarafından oluşturulan fonların TBMM'nin ve Sayıştay'ın denetimi içine alınmasında yarar ve gerek vardır.

130 yıldan beri Devlet yapısı içinde ihtiyaç duyulan bir kurum olarak varlığını sürdüren Sayıştay'ın her yönden geliştirilmesi de ayrı bir önem taşımaktadır.

Geçen yıl temeli atılan ve kısa zamanda tamamlanacağına inandığım yeni binasında Sayıştay'ımız, hizmetlerini daha da başarılı ve verimli olarak sürdürme imkanına kavuşacaktır.

Ayrıca, Sayıştay'ın, ilgili yasalarda ve Meclis İçtüzüğü'nde yapılacak yeni düzenlemelerle, parlamentoyla daha yakın ilişki ve işbirliği içinde, mali denetim görevini daha etkin olarak yerine getireceği inancındayım.

Bu mutlu ve anlamlı kuruluş yıldönümünde Sayıştay'ımızın değerli mensuplarını başarı ve esenlik dileklerle, içten sevgi ve saygılarla selamlarım.